

(Политика, 24.12.2008)

Данашња криза, највећа после оне из тридесетих година прошлог века, имала је две фазе: почела је као финансијска да би се касније претворила у дубоку економску. Она више не представља опасност само за банке и осигуравајућа друштва већ је на њеном удару целокупна светска економија. Више од милион људи изгубило је посао, а сведоци смо банкрота не само великих компанија и стратешки важних индустрија већ и читавих држава. Као што је рекао Џозеф Стиглиц: „Игра је готова”. Изгледа да једино Влада Србије то није схватила.

Не бринем се, међутим, за владу и њене чланове, за њих вода није допрла ни до ногавица. Бринем се за оне којима је већ стигла до рамена, за обичне грађане, сељаке, пензионере. Свака озбиљна влада до сада би изашла са државном стратегијом за очување радних места и заштиту својих грађана од сиромаштва, али не и Влада Србије, која је одлучила да израду такве стратегије препусти опозиционим партијама.

Демократска странка Србије сматра да је улагање државе у привреду од кључног значаја у новонасталим околностима и да је то најбољи начин да се сви грађани Србије заштите од кризе.

1. *Формирање интервентног фонда за предузећа директно погођена економском кризом:* Неопходно је повећати буџет Фонда за развој средствима у висини од две милијарде евра, који ће бити намењени за санационе и развојне програме привреде, као и за кредитирање домаће производње. Корисници кредита били би у обавези да не отпуштају раднике до краја истека рока за отплату кредита.

2. *Повећање субвенција пољопривреди за 100 одсто:* Пољопривреда је најконкурентнија грана српске привреде и највећа извозна шанса Србије. Држава мора да настави да развија тај потенцијал, а не да га ограничава, па чак и смањује, као што је случај са буџетом за 2009. Помажући пољопривреди помажемо и напоре за очување радних места, јер она обезбеђује посао и економску стабилност за више од 500.000 грађана Србије.

3. *Субвенционисање 50 одсто камата за развојне и извозне пројекте предузећа:* Држава би требало да преузме обавезу отплате половине годишње камате кредита које су домаће компаније узеле од банака да би реализовале развојне и извозне пројекте. На пример, ако неко предузеће има годишњу камату код банке 12 одсто, држава преузима обавезу отплате шест одсто.

4. *Имплементација нафтно-гасног аранжмана са Русијом:* Приватизација НИС-а Србији доноси 400 милиона евра од прихода за продају 51 одсто акција, 500 милиона евра у првој и 700 милиона евра у другој фази инвестирања. После инвестиција у модернизацију, НИС ће уместо досадашњих 3,5 производити седам милиона тона нафте годишње, што значи да ће вредност дела акција у власништву државе порастати за 100 одсто.

5. *Одржати реалан и стабилан курс динара у функцији развоја привреде:* Стабилност динара засниваће се на побољшаном спољнотрговинском билансу који је у вези с развојем домаће привреде и растом производње. Поред тога, потребно је подстицати штедњу у динарима кроз смањење референтне каматне стопе Народне банке.

6. *Концесије и јавно-приватно партнерство уместо задуживања:* Модели концесија и јавно-приватног партнерства обезбеђују реализацију развојних инфраструктурних пројеката без оптерећења буџета, што је од кључног значаја у условима кризе, као и додатно запошљавање српских предузећа. Приоритети: Коридор 10, аутопут Хоргош–Пожега, изградња београдског метроа у сарадњи са Русијом или Кином, развој пристаништа и саобраћаја на Дунаву, изградња термоелектрана „Колубара Б“ и „Никола Тесла“.

7. *Смањење распона пензија са 10:1 на 7:1:* Распон од 10:1 између највише и најниже пензије треба смањити на највише 7:1. Коефицијент раста нижих пензија требало би да буде већи од коефицијента раста виших.

8. *Социјална заштита грађана*: Држава у условима кризе мора да контролише цене основних животних намирница и да утиче на смањење ПДВ-а на храну и производе за децу, као и на смањење цене лекова. Трајање исплате накнаде у случају незапослености требало би продужити на 12 месеци.

9. *Кредит Руске Федерације*: Покренути преговоре о кредиту у вредности од четири милијарде евра за инвестиције у привреди, и то 50 одсто износа у опреми (пример Индије) и 50 одсто у новцу (пример Исланда и Белорусије). Усмеравање извозних потенцијала на већи број тржишта требало би да буде стратешко опредељење Србије у наредном периоду, а повећање индустријске производње проистекло из овог кредита треба искористити за ширење на тржишта Русије, Азије и Блиског истока.

10. *Мораторијум на одлуку о једностраној примени ССП-а и редефинисање уговора са „Фијатом”* :

Триста милиона евра колико бисмо изгубили једностраном применом ССП-а треба уложити у домаћу привреду и производњу, јер је то најбољи начин да грађани сачувају своја радна места. „Фијат” је добродошао у Србију, али да реализује гринфилд инвестицију или приватизује „Заставу”, а не да улази у партнерство са владом које ће грађане Србије коштати 300 милиона евра. Влада Србије је једно радно место у „Застави” платила 105.000 евра, што је преседан у давању државних подстицаја на територији Европе.